

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 29 Fylke: Sogn & Fjordane
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Selje
 Emne: Julenissen Bygdelag: Barmøy
 Oppskr. av: Sverre Barmen Gard: Barmen
 (adresse): Barmstund G.nr. 76 Br.nr. 10
 A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja
 B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1.) Julenissen har vor kjent her på vaare kantar i minst 4. hundre aar. Det er en koselig gammel gubbe som er alle barns ven.

Den har vort i aktivitet ver eneste Jul med Julegaver til store og små.

Først byrnte han i Jemomene, og siden paa Juletefester. Ja jenem Julekort har han vort framvist som en stram gammel gubbe med vit skjegg, og rødt ansikt.

Julehefter har og hat bileder, av han tid om anna.

i Foreningsreklamme har hann sjelden vore framvist, nokon foreningemenn er hann ikke men er en jelpende ^{mann.} vor det trengst.

2.) Ja Julenissen bringer alle Julegavene til sitt bestemmelsested i en stor sekk eller kjipe berer hann dem paa ryggen. Og stundom

er han böid under byrden. Når han har kjøpt er det tit og ofte høye stäng på kjøp.

Nissen vil aldrig ta mot brakkemunt naar han er ute med gaver, han deler ut gaver og drar saa paa dör til neste.

3.) Det er helst husefaren eller en av de voksne guttene som klar seg ut som kisse.

Mannen maa vare litus og gjæk og ikke allfor höi.

4.) Han har mørke med kvit bakstjæg kvite bartar Rødspringt i ansiktet maa sjaa blidvoren ut. Raud, fot sid küfte med knebukser raude eller stripe hose og svarte sko.

5.) Ja for det neste er det kjøpemark, som brukes. Disse er de mest naturlige. Det kan selvsagt vere mange som lager maskene selv.

6.) Ja julebukkane er utkledd med maski og alle slags kostymer til og med med Bukkehov, av slagta Bukkar.

7.) Julebukkane nei disse deler ikke ut gaver men gaar bere

paa dørene og skremer borna
Derfor naar borna er i lydige
so seie vi nokjen Julebakkem og dei
blir straks rolige.

Julebakkem er alle barns skrekk
i sogn brukte den og kaste brev
inn i huset.

Og bliu dei fanget var det en
skam.

8.) Jau det er en og samme
person som kunne jøre seg
lite og stor som han ville
var god mot dyra for det skulle
han ha en god Julegraut med
smørre i paa sauen.

Var det plenti rotter var grauten
opet Julemorgun - naar barna
saag det komme grautfate
sa dei ja no har nisseren
en app grauten vaar.

Loingong kom ei lita jente
inn til mor si og sa Mor -
Julenissen er daad kor du
veit det fra daa?

Jau han har ikke smaka
grauten!

9) Ja den Julenissen var en
utpekulert kar og kunde finne
paa det utrueligste vandle noi

til kona püsse og stelle, dgra
og god ven med kaba!

Eg kjener ikke til, andre
julegangsmaater en at, gavene
blev utdelt, av nissen eller lagt
under juletreet.

Eg har og hørt at det var brukt
og henge Julegavene på sengja
juledagsmorgen, naar det var
små gaver, aa pette, dei i sokkam
større pakker kunde en ikke tra
deri selvsagt.

Det er altid stor spending
naar julen nærmer seg. Dagene
blir kalde. Kiden gaar for langs-
omt.

Borna gled seg, hva brur dei
eg gaar til jul? En eg, daa
spør den andre!

Dei er so spente, at det er et
lisen.

Men naar Nissen kjem blir
dei svart stille, og vil helst
søke beskyttelse hos mor, og far.
Men til omis, dei gaar hos nissen
til dristigere blir dei. Og tilslut
vaaga dei seg fram aa takke
for pakkene.